

บทที่ 5

การพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ขั้นตอนระยะที่ 3 ของการวิจัยเป็นการศึกษาเพื่อตอบปัญหาคำถามการวิจัยว่าจะพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร โดยนำเสนอรายละเอียด 5 ขั้นตอนดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
5. ผลการพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

คำถามการวิจัย

จะพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาทจังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมกาฟงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกุลวิทยา” ตำบลพุกร่าง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 3 นี้เป็นการวิจัยที่มีความสำคัญมากซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการศึกษาในระยะที่ 1 แล้ระยะที่ 2 ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงแบบมีส่วนร่วมของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้เข้ามาร่วมปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเพื่อให้บรรลุตามดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา ผู้วิจัยจึงได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยให้ผู้มีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกันปฏิบัติการกิจกรรมโดยใช้แนวทางและวิธีการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้กำหนดไว้ในระยะที่ 2 และให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนาดังนี้

1. กรอบการวิจัย

การศึกษาในระยะที่ 3 เป็นการนำแนวทางวิธีการพัฒนาและดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ที่ผู้มีส่วนอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ร่วมกันพัฒนาไว้ในระยะที่ 2 มาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

2. ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่มดังนี้

2.1 ผู้มีส่วนสำคัญ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำนวนทั้งสิ้น 22 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 8 คน และเป็นนักเรียนหญิง จำนวน 14 คน

2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (outsider) ในการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 17 รูป/คน

3. วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักและศรัทธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงปัญหาและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตลอดจนร่วมมือกันนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาที่ได้มีการปรับปรุงมาจากการค้นพบของปัญหา และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการพัฒนาพฤติกรรมพึงตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความรู้การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกวาง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนและหลังการพัฒนาโดยหาค่า ร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแบบสอบถามดังนี้

ด้านความรู้

ร้อยละจำนวนผู้ตอบถูก	ระดับความรู้
80 - 100	มาก
50 - 79	ปานกลาง
0 - 49	น้อย

4.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านเจตคติเรื่องการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกวาง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยหาค่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแบบสอบถาม ดังนี้

ด้านเจตคติ

ระดับความเห็น	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
ไม่แน่ใจ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตคะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 24-25) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยหาค่า ร้อยละ และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักเรียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

จากข้อมูลที่ได้วิจัยได้แสวงหาในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ปรากฏว่าผู้ที่มีส่วนอย่างสำคัญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ได้ร่วมกันเสนอแนวทางและวิธีการอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ไว้หลายลักษณะซึ่งการสร้งยุทธศาสตร์นั้นเพื่อพัฒนาพฤติกรรมพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า การฝึกอบรมเรียนรู้ เป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาเนื่องจากหลักการวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการฝึกอบรมเรียนรู้คือการพัฒนาบุคลากรในองค์กรทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านเจตคติ เพราะจะสามารถสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นและมีความตระหนักในการเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ผู้วิจัยได้พิจารณาแนวทางและการพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี พบว่า กิจกรรมที่ต้องพัฒนาต้องสามารถพัฒนา 3 เรื่องสำคัญ คือ 1) เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจประโยชน์การพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพิ่มพูนทักษะพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เสริมสร้างศรัทธา เจตคติที่ดีในเรื่องการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นจึงใช้จัดทำยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณกุลวิทยา” ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ร่วมกับผู้มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดโครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมกาพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลา นุกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีรายละเอียดดังนี้

โครงการฝึกอบรมการเรียนรู้ยุทธศาสตร์พัฒนาพฤติกรรมกาพึ่งตนเองเรื่องความ ขยันหมั่นเพียรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลา นุกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัด สระบุรี

จากการจัดประชุมสนทนากลุ่มเฉพาะ (focus group discusslon) แบบมีส่วนร่วม เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์กาพัฒนาพฤติกรรมกาพึ่งตนเองเรื่องความขยันหมั่นเพียรของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลา นุกุลวิทยา” ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธร บาท จังหวัดสระบุรี ได้ร่วมกันเสนอแนวทางและวิธีการรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ หลายรูปแบบและหลายลักษณะด้วยกันรวมถึงการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าการฝึกอบรมซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสูงในวาระพัฒนาบุคคล ดังนั้น ผู้วิจัยจึง ได้ข้อสรุปของลักษณะยุทธศาสตร์กาพัฒนาครั้งนี้ จากการเห็นชอบของการประชุมสนทนา กลุ่ม คือ จัดทำโครงการพัฒนาพฤติกรรมกาพึ่งตนเองของนักเรียน เรื่องความ ขยันหมั่นเพียร โดยให้ใช้วิธีการและกระบวนการฝึกอบรมกาพึ่งตนเองเรื่องความ ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผ่านการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 และ การวิจัยในระยะที่ 2 ตามลำดับขั้นตอน

ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมการเรียนรู้กาพึ่งตนเองเรื่องความขยันหมั่นเพียร เพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 3 อาศัยข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกับผู้มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการยุทธศาสตร์กาพัฒนาตามประเด็นสำคัญ ๆ โดยกำหนด กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ จำนวน 5 ครั้ง โดยแบ่งเป็นการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติตน มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการและเหตุผล

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิ พลอดุลยเดชรัชกาลปัจจุบัน พระองค์ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าของแนวคิดนี้พระองค์ทรงมีปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปในการสร้างความ “พออยู่ พอกิน” ความ เหมาะสมพอเพียงและความ “พอดี” ต่อการดำเนินชีวิตและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่ง จำเป็นจะต้องเกื้อกูลกันเพื่อการดำรงอยู่ด้วยดีและยั่งยืน โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนในทางสายกลางของประชาชนในทุกระดับ

ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน และระดับรัฐ โดยมีหลักการ คือ ความพอเพียง ความพอประมาณ ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ และความประหยัด ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องกระทำอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การมีความรู้ คือ อาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และการมีคุณธรรม คือ ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อุดมทุน มีความขยันหมั่นเพียร มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคี ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในและภายนอกเป็นแนวทางให้โรงเรียนและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ในมาตรฐานการศึกษาที่ 1 ด้านผู้เรียนซึ่งกล่าวไว้ว่า ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2527, หน้า 27-29) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อที่ 1 กล่าวไว้อีกว่า ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม และจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มุ่งพัฒนาตนเองและสังคมประกอบอาชีพสุจริตและพึ่งตนเองได้รวมทั้งเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนพระพุทธบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านหนองคณเฑี ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนในปีการศึกษา 2550 จำนวน 451 คน เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีครูสอนทั้งโรงเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 29 และพระนิสิตปฏิบัติงานอีกจำนวน 2 รูป นักการภารโรง 1 คน ผู้วิจัยซึ่งได้ทำการเรียนการสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมที่ชอบพึ่งพาอาศัยเพื่อน ได้แก่ การมาลอกการบ้านเพื่อน การฝากเพื่อทำเวรทำความสะอาดห้องและขาดการค้นคว้าในบทเรียนด้วยตนเอง และจากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นและประจำวิชา พบว่า ร้อยละ 80 มีพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งหากปล่อยปละละเลยไม่มีการควบคุมดูแลพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็จะสามารถขยายตัวออกไปเป็นปัญหาระดับชาติต่อไปได้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา พฤติกรรมการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี พบว่า นักเรียนมีความรู้ร้อยละ 2 ด้าน คือ 1) ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง 2) ความรู้ด้าน ความขยันหมั่นเพียร และมีปัญหาพฤติกรรมการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึง มีความสนใจและต้องการพัฒนาการปฏิบัติตนการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความขยันหมั่นเพียร เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นและสามารถนำไปประพฤติดำเนินการ ดำรงชีวิตที่สามารถฟังตนเองได้จนก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นกำลังในการพัฒนา ประเทศชาติบ้านเมืองสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงการฟังตนเองเรื่องความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ได้อย่างถูกต้อง

2.2 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตน เรื่องความขยันหมั่นเพียรของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี เกี่ยวกับการฟังตนเองได้อย่างถูกต้อง

3. เป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 22 คน

4. พื้นที่การดำเนินการ

โรงเรียนพระพุทธรบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกม่วง อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

5. ระยะเวลาการดำเนินการ

เริ่มดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมเรียนรู้ดังนี้

5.1 วันอังคาร ที่ 8 ธันวาคม 2552 ระยะเวลา 1 (ชั่วโมง 30 นาที) เวลาที่ ดำเนินการฝึกอบรม 08.30-09.15 น. และ 09.15-10.10 น. (จำนวน 2 คาบ)

5.2 วันจันทร์ ที่ 14 ธันวาคม 2552 (ชั่วโมง 30 นาที) เวลาที่ดำเนินการ ฝึกอบรม 08.30-09.15 น. และ 09.15-10.10 น. (จำนวน 2 คาบ)

5.3 วันพฤหัสบดี ที่ 17 ธันวาคม 2552 (45 นาที) เวลาที่ดำเนินการฝึกอบรม 08.30-09.15 น. (จำนวน 1 คาบ)

6. วิธีการดำเนินการ

6.1 ติดต่อประสานงานขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้ สถานที่โรงเรียนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

6.2 ติดต่อประสานงานนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมกับโครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมกาฟึ่งตนเอง เรื่องความขยันหมั่นเพียรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนพระพุทธบาท “พลาณุกุลวิทยา” เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

6.3 ติดต่อประสานงานกับคณะวิทยากรและนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

6.4 จัดทำเอกสารประกอบการอบรมพัฒนา

6.5 ดำเนินการตามกิจกรรมฝึกอบรมเรียนรู้ที่กำหนดดังนี้

6.5.1 ฝึกอบรมเรียนรู้ครั้งที่ 1 กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 1 อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.5.2 ฝึกอบรมเรียนรู้ครั้งที่ 2 กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 2 อบรมให้ความรู้ความเข้าใจ การมีคุณธรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความขยันหมั่นเพียร

6.5.3 ฝึกอบรมเรียนรู้ครั้งที่ 3 กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 3 อบรมด้านคุณธรรมการปลูกฝังจิตสำนึกการปฏิบัติตนเรื่องความขยันหมั่นเพียร (คิดแบบมีคุณธรรม 2 ลักษณะ คือ ความขยันหมั่นเพียรในสถานที่พักอาศัย 10 เรื่อง และความขยันหมั่นเพียรในสถานศึกษา 10 เรื่อง) จดลงในสมุดบันทึกความขยันหมั่นเพียร

6.5.4 ฝึกอบรมเรียนรู้ครั้งที่ 4 กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 4 ฝึกอบรมการปฏิบัติตนด้านความขยันหมั่นเพียรตามคุณธรรม 2 ลักษณะ คือ ความขยันหมั่นเพียรในสถานที่พักอาศัย 10 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในสถานศึกษา 10 เรื่อง ที่ได้ช่วยกันระดมความคิดจากกิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 3 แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุดความขยันหมั่นเพียร

6.5.5 ฝึกอบรมเรียนรู้ครั้งที่ 5 กิจกรรมการฝึกอบรมเรียนรู้ ที่ 5 สรุปประเมินผลโครงการฯ โดยใช้เครื่องเพื่อการวิจัยและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

พระมหาทองมาก สอนจันทร์

8. งบประมาณ

งบประมาณในการจัดโครงการ เพื่อการพัฒนาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เป็นผู้จัดการเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

8.1 ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม จำนวนเงิน 500 บาท

8.2 ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวนเงิน 250 บาท

8.3 ของที่ระลึกและรางวัล จำนวนเงิน 3,700 บาท

8.4 ค่ารถ จำนวนเงิน 800 บาท

8.5 อื่น ๆ จำนวนเงิน 400 บาท

รวมจำนวนเงิน 5,650 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ของโรงเรียนพระพุทธบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีความรู้เข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น

9.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ของโรงเรียนพระพุทธบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติตนตามคุณธรรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความขยันหมั่นเพียรในทางที่ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

10. สรุปกระบวนการฝึกอบรมเรียนรู้โครงการฝึกอบรมการเรียนรู้ยุทธศาสตร์พัฒนาพฤติกรรมกรพึงตนเองเรื่องความขยันหมั่นเพียรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ของโรงเรียนพระพุทธบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ดังตาราง 16

ตาราง 16 โครงการฝึกอบรมการเรียนรู้ยุทธศาสตร์พัฒนาพฤติกรรมกรพึงตนเองเรื่องความขยันหมั่นเพียรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธบาท "พลาณกุลวิทยา" ตำบลพุกράง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

วัน , เดือน , ปี	กิจกรรมการเรียนรู้	ยุทธศาสตร์การ พัฒนา
อังคาร ที่ 8 ธันวาคม 2552	อบรมด้านคุณธรรมการปลูกฝังจิตสำนึก การปฏิบัติตนเรื่องความขยันหมั่นเพียร ฝึกอบรมการปฏิบัติตนด้านความขยันหมั่น เพียรตามคุณธรรม 2 ลักษณะ คือ ความขยันหมั่นเพียรในสถานที่พักอาศัย และ	พัฒนาด้านความรู้และ พฤติกรรม
จันทร์ ที่ 14 ธันวาคม 2552	ความขยันหมั่นเพียรในสถานศึกษา อบรมให้ความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	พัฒนาด้านพฤติกรรม พัฒนาด้านความรู้
พฤหัสบดี ที่ 17 ธันวาคม 2552	อบรมให้ความรู้ความเข้าใจการมีคุณธรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร	พัฒนาด้านความรู้
	สรุปผลและประเมินผลโครงการปฏิบัติตน ด้านความขยันหมั่นเพียร	พัฒนาด้านความรู้ และพฤติกรรม

ผลการพัฒนาพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกูลวิทยา” ตำบลพุกร้าง อำเภ
พระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

สรุปผลการพัฒนาพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกูลวิทยา” ตำบลพุกร้าง อำเภ
พระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อน
การพัฒนาและคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการพัฒนาที่สอดคล้องกับดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
ในการพัฒนาพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกูลวิทยา” ตำบลพุกร้าง อำเภพระพุทธรบาท
จังหวัดสระบุรี สรุปได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการพึ่งตนเองตาม
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลา
ณุกูลวิทยา” ตำบลพุกร้าง อำเภพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาโดยหาค่า ร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปประเด็น
สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมกาารพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกูลวิทยา” ตำบลพุกร้าง อำเภ
พระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนพระพุทธรบาท “พลาณุกูลวิทยา” ตำบล
พุกร้าง อำเภพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

รายการ	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การพัฒนา	หลัง พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นต้นแบบ แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	86.4	100	มาก	13.6
2. การปฏิบัติตนตามเศรษฐกิจพอเพียง คือ การลด อาหาร ไม่ใช่จ่าย ไม่ออกไปไหนอยู่แต่ในบ้าน ไม่ใช้ไฟฟ้าภายในบ้านหันมาใช้เทียน เป็นต้น	31.8	93.6	มาก	61.8

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การพัฒนา	หลัง การพัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติ ตามได้ทุกเพศ ทุกวัย	22.7	85.1	มาก	62.4
4. ความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความพอ มี พอกินพอมีพอใช้และความประหยัด ไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	81.8	83.0	มาก	1.20
5. การมีคุณธรรมคือ ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อดทนมีความขยันหมั่นเพียร มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคี	45.5	95.7	มาก	50.2
6. ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพึ่งตนเองได้	27.3	93.6	มาก	66.3
7. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้	22.7	89.4	มาก	66.7
8. หลักธรรมที่มีความสอดคล้องกับ เรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสันโดษ	13.6	85.1	มาก	71.5
9. เก็บออมเงินจากค่าขนมที่พ่อแม่ให้	77.3	83.0	มาก	5.70
10. ซื้อสินค้าจากห้างสรรพสินค้าที่มีชื่อเสียง	90.9	100	มาก	9.10
11. ไปเที่ยวตามสถานบันเทิงทุกวัน	100	100	มาก	-
12. หัดทำขนมพุดระดมไว้ใช้เอง	77.3	90.9	มาก	13.6
13. ชอบไปกินข้าวตามร้านอาหารหรู ๆ	95.5	100	มาก	4.50
14. ประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุเหลือใช้	54.5	89.4	มาก	34.9
15. ปิดก๊อกน้ำให้สนิทหลังจากเลิกใช้แล้วทุกครั้ง	100	100	มาก	-
16. สวมใส่เสื้อผ้าตามแฟชั่น	86.4	100	มาก	13.6

จากตาราง 17 พบว่า หลังการพัฒนาฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ข้อคำถามที่มีการพัฒนาสูงสุด คือ หลักธรรมที่มีความสอดคล้องกับเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง คือ ความสันโดษ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้ คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติตามได้ทุกเพศทุกวัย คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมา การปฏิบัติตนตามเศรษฐกิจพอเพียง คือ การลดอาหาร ไม่ใช่จ่าย ไม่ออกไปไหนอยู่แต่ในบ้าน ไม่ใช่ไฟฟ้าภายในบ้านหันมาใช้เทียน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 61.8 และการมีคุณธรรมคือ ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อดทนมีความขยันหมั่นเพียร มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคี คิดเป็นร้อยละ 50.2 ตามลำดับ

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงข้อที่เป็นปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ที่มีระดับความรู้ น้อย จำนวน 6 ข้อ เพื่อพิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนา ดังตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา

รายการ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
	1. การมีคุณธรรม คือ ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต อดทนมีความขยันหมั่นเพียร มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความสามัคคี	45.50	95.7	มาก
2. การปฏิบัติตนตามเศรษฐกิจพอเพียง คือ การลดอาหาร ไม่ใช่จ่าย ไม่ออกไปไหนอยู่แต่ในบ้าน ไม่ใช่ไฟฟ้าภายในบ้านหันมาใช้เทียน เป็นต้น	31.80	93.6	มาก	61.8
3. ปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้	27.30	93.6	มาก	66.3
4. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถปฏิบัติตามได้ทุกเพศทุกวัย	22.70	85.1	มาก	62.4

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				
5. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การนำ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้	22.70	89.4	มาก	66.7
6. หลักธรรมที่มีความสอดคล้องกับเรื่องปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสันโดษ	13.60	85.1	มาก	71.5

จากตาราง 18 พบว่า หลังการพัฒนาฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 มีการพัฒนาด้านความรู้เพิ่มขึ้นทุกข้อค่าตามที่เป็นปัญหา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสอบถามด้านความรู้การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนาโดยหาค่า ร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ดังตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละด้านความรู้การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา

รายการ	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				
1. ความขยันหมั่นเพียรตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จได้	81.8	100	มาก	18.2

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
2. ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่ง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	27.3	89.4	มาก	62.1
3. บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร คือ บุคคลไม่เกียจ คร้าน มั่นทำกิจธุระ ตั้งตัวอยู่เสมอ เป็นคนไม่ ย่อท้อ ไม่เบื่อง่ายต่อการทำงาน	90.9	100	มาก	9.10
4. คนที่มีความขยันหมั่นเพียรจะไม่ละทิ้งหน้าที่ของ ตนเอง	86.4	95.7	มาก	9.30
5. มนุษย์ทุกคนมีความขยันหมั่นเพียรในตัว	9.10	95.7	มาก	86.6
6. ความขยันหมั่นเพียรไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนก็ สามารถเกิดขึ้นเองได้	27.3	93.6	มาก	66.3
7. บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรจะสามารถพึ่งพา ตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่น	50.0	89.4	มาก	39.4
8. ความขยันหมั่นเพียรต้องปฏิบัติจริงเท่านั้นจึงจะ สามารถเห็นผลสำเร็จได้	13.6	85.1	มาก	71.5
9. บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร คือ ผู้ที่อ่าน หนังสือเกี่ยวกับความเพียรหลายเล่ม	59.1	83.0	มาก	23.9
10. บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรจะสามารถเป็น เศรษฐีได้	90.9	100	มาก	9.10
11. การมาโรงเรียนสม่ำเสมอเป็นความขยันหมั่น เพียรอย่างหนึ่ง	31.8	100	มาก	68.2
12. การส่งงานหรือการบ้านตามกำหนดเวลาที่ครู สั่งเป็นความขยันหมั่นเพียรอย่างหนึ่ง	81.8	90.9	มาก	9.10
13. เมื่อมีเวลาว่าง ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมจะ เข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนเสมอ ถือ ว่าเป็นบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรอย่างหนึ่ง	81.8	100	มาก	18.2

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
14.การช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านหลังเลิกเรียน เป็น ความขยันหมั่นเพียรอย่างหนึ่ง	90.9	100	มาก	9.10
15.การอ่านบทเรียนทุกครั้งก่อนเรียน และทบทวน บทเรียนก่อนสอบเป็นความขยันหมั่นเพียรอย่าง หนึ่ง	63.6	83.0	มาก	19.4
16.การหารายได้พิเศษเล็ก ๆ น้อย ๆ ยามว่างเป็น อย่างหนึ่ง	59.1	93.6	มาก	34.5
17.ความเกียจคร้าน เป็นศัตรูสำคัญต่อความขยัน หมั่นเพียร	77.3	89.4	มาก	12.1
18.บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร จะรู้จักบริหาร เวลาไม่ปล่อยให้สูญหาย	40.9	85.1	มาก	44.2
19.ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณธรรมที่ทุกคนควร นำมาปฏิบัติ	86.4	90.9	มาก	4.50
20.ความขยันหมั่นเพียรเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากมาก	63.6	90.9	มาก	27.3

จากตาราง 19 พบว่า หลังการพัฒนาฝึกอบรมให้ความรู้การพึ่งตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียร พบว่า ข้อคำถามที่มีการพัฒนาสูงสุด คือ มนุษย์ทุกคนมีความขยันหมั่นเพียรในตัว นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 86.6 รองลงมาความขยันหมั่นเพียรต้องปฏิบัติจริงเท่านั้นจึงจะสามารถเห็นผลสำเร็จได้ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา ความขยันหมั่นเพียรไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนก็สามารถเกิดขึ้นเองได้ คิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมา ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่งตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 62.1 และบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร จะรู้จักบริหารเวลา ไม่ปล่อยให้สูญเสียไป คิดเป็นร้อยละ 44.2 ตามลำดับ

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละความรู้การฟังตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียรข้อที่เป็นปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ที่มีระดับความรู้ น้อย จำนวน 6 ข้อ เพื่อพิจารณายุทธศาสตร์การพัฒนา ดังตาราง 20

ตาราง 20 เปรียบเทียบระดับจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละความรู้การฟังตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนา และหลังการพัฒนา

รายการ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก (ร้อยละ)			
	ก่อน การ พัฒนา	หลัง การ พัฒนา	ระดับ ความรู้	เพิ่มขึ้น (%)
1. บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร จะรู้จักบริหารเวลา ไม่ปล่อยเวลาให้สูญเสียไป	40.9	85.1	มาก	44.2
2. การมาโรงเรียนสม่ำเสมอเป็นความขยันหมั่นเพียร อย่างหนึ่ง	31.8	100	มาก	68.2
3. ความขยันหมั่นเพียรไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนก็ สามารถเกิดขึ้นเองได้	27.3	93.6	มาก	66.3
4. ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่ง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	27.3	89.4	มาก	62.1
5. ความขยันหมั่นเพียรต้องปฏิบัติจริงเท่านั้นจึงจะ สามารถเห็นผลสำเร็จได้	13.6	85.1	มาก	71.5
6. มนุษย์ทุกคนมีความขยันหมั่นเพียรอยู่ในตัวอยู่แล้ว	9.10	95.7	มาก	86.6

จากตาราง 20 พบว่า หลังการพัฒนาฝึกอบรมให้ความรู้การฟังตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องความขยันหมั่นเพียร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 มีการพัฒนาด้านความรู้เพิ่มขึ้นทุกข้อค่าตามที่เป็นปัญหา

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสอบถามด้านเจตคติเรื่องการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โดยหาค่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรม

ฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โดยนำเสนอ
ท้ายตารางจาก 3 ลำดับต้น และลำดับสุดท้าย ดังตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบระดับเจตคติเรื่องการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา

รายการ การฟังตนเองตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย				แปลผล
	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		
	(μ)	ระดับ เจตคติ	(μ)	ระดับ เจตคติ	
1. ความขยันหมั่นเพียร เป็นสิ่งที่ควร ปฏิบัติ	4.18	มาก	4.70	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น
2. การฟังตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นสิ่งที่ควรทำ	3.12	ปาน กลาง	4.53	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น
3. การขยันมาโรงเรียนสม่ำเสมอ เป็นสิ่งที่ควรทำ	3.36	ปาน กลาง	4.51	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น
4. การขยันหมั่นเพียรทำงานหรือ การบ้านตามที่ครูสั่งทุกครั้ง เป็น สิ่งที่ควรทำ	3.45	ปาน กลาง	4.21	มาก	พัฒนาขึ้น
5. การขยันหมั่นเพียรอ่านหนังสือ ก่อนเรียนและก่อนสอบทุกครั้ง เป็นสิ่งที่ควรทำ	4.04	มาก	4.51	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น
6. การขยันหมั่นเพียรหาความรู้ เพิ่มเติม เมื่อมีเวลาว่างทุกครั้ง เป็นสิ่งที่ควรทำ	3.63	มาก	4.29	มาก	พัฒนาขึ้น
7. การขยันหมั่นเพียรช่วยพ่อแม่ ทำงานบ้านเป็นสิ่งที่ควรทำ	4.77	ที่สุด	5.00	ที่สุด	พัฒนาขึ้น
8. การขยันหมั่นเพียรหารายได้พิเศษ หลังเลิกเรียนหรือช่วงปิดเทอม เป็นสิ่งที่ควรทำ	2.67	ปาน กลาง	4.29	มาก	พัฒนาขึ้น

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ การพึ่งตนเองตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย				แปลผล
	ก่อนการพัฒนา		หลังการพัฒนา		
	(μ)	ระดับ เจตคติ	(μ)	ระดับ เจตคติ	
9. การขยันหมั่นเพียรในการศึกษา เล่าเรียนเป็นสิ่งที่ควรทำ	4.04	มาก	4.23	มาก	พัฒนาขึ้น
10. การขยันหมั่นเพียรในการที่จะ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ ดีของครู และเป็นเพื่อนที่ดีของ เพื่อน เป็นต้น เป็นสิ่งที่ควรทำ	4.13	มาก	4.46	มาก	พัฒนาขึ้น
11. การขยันหมั่นเพียรในการกระทำ ความดีไม่กระทำความชั่ว เป็น สิ่งที่ควรทำ	4.22	มาก	4.48	มาก	พัฒนาขึ้น
12. การขยันหมั่นเพียรดักเตือนเพื่อน เมื่อเพื่อนทำความผิด เป็นสิ่งที่ ควรทำ	4.18	มาก	4.22	มาก	พัฒนาขึ้น
13. การขยันหมั่นเพียรที่จะนำความรู้ ที่ได้รับไปแนะนำคนอื่นเสมอ เป็นสิ่งที่ควรทำ	4.13	มาก	4.51	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น
14. การขยันหมั่นเพียรที่จะช่วยเหลือ สังคมหรือประเทศชาติตาม สมควรแก่วัยเป็นสิ่งที่ควรทำ	2.81	ปาน กลาง	4.46	มาก	พัฒนาขึ้น
15. การขยันหมั่นเพียรที่จะประหยัด เป็นสิ่งที่ควรทำ	4.18	มาก	4.51	มากที่สุด	พัฒนาขึ้น

จากตาราง 21 พบว่า หลังการพัฒนาเจตคติเรื่องการพึ่งตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด 6 รายการ และอยู่ในระดับมาก 10 รายการ เรียงตามลำดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก และลำดับสุดท้าย ดังนี้ การขยันหมั่นเพียรช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา ความขยันหมั่นเพียร เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} =$

4.70) รองลงมา การฟังตนเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่ควรทำ นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา การขยันมาโรงเรียนสม่ำเสมอเป็นสิ่งที่ควรทำ การขยันมันเพียรอ่านหนังสือก่อนเรียนแลการขยันมันเพียรที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปแนะนำคนอื่น เสมอ เป็นสิ่งที่ควรทำ มีค่าเท่ากัน นักเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และ การขยันมันเพียรรักเพื่อนเมื่อเพื่อนทำความผิด เป็นสิ่งที่ควรทำ ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพฤติกรรมกรรมการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โดยหาค่า ร้อยละ และสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ดังตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบสภาพพฤติกรรมกรรมการฟังตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา

พฤติกรรมที่มีคุณธรรมตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความขยันหมั่นเพียร	ระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (ร้อยละ)		
	ก่อนการ พัฒนา	หลังการ พัฒนา	ลดลง
1. อ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน หรือ ทำงานเมื่อมีเวลาว่าง	81.9	12.8	69.1
2. ทำการบ้านส่งครูเป็นประจำ	72.7	12.8	59.9
3. พร้อมที่จะเรียนเมื่อครูเข้าสอน	18.2	14.9	3.30
4. ปฏิบัติงานทันทีเมื่อเข้าใจที่ครูสั่ง	50.0	3.30	46.7
5. ทำงานที่ครูกำหนดให้เสร็จทันเวลาทุก ครั้ง	91.0	13.5	77.5
6. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ	59.1	36.4	22.7
7. มีความตั้งใจในเวลาเรียน	86.4	25.5	60.9
8. ค้นคว้าอ่านหนังสือในห้องสมุดทุกครั้ง เมื่อมีเวลาว่าง	86.4	13.5	72.9
9. ไม่หลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธงาน	77.3	19.1	58.2
10. ช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มเมื่อได้รับ มอบหมาย	89.3	25.5	63.8

ตาราง 22 (ต่อ)

พฤติกรรมการมีคุณธรรมตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องความขยันหมั่นเพียร	ระดับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (ร้อยละ)		
	ก่อนการ พัฒนา	หลังการ พัฒนา	ลดลง
11. ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านโดยที่ไม่ต้อง สั่งมาเสมอ	36.4	12.8	23.6
12. ทำงานพิเศษตามความเหมาะสม เพื่อ ช่วยหารายได้ในช่วงปิดเทอม	33.5	15.3	18.2
13. ไม่ปฏิเสธงานที่ได้รับมอบหมายจากครู หรือผู้ปกครองทุกครั้ง	77.3	36.4	40.9

จากตาราง 22 พบว่า หลังการพัฒนาสภาพพฤติกรรมการพึ่งตนเองตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลงทุกข้อ
คำถาม